

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Με δυο τροχούς ταξιδεύω»

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΚΙΖΑΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Με δυο τροχούς ταξιδεύω

Δημιουργός

Νικόλαος Μπαλκίζας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Στ' Δημοτικού

Χρονολογία

Ιούλιος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Στ' Δημοτικού», τεύχος α', ενότητα 1: *Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα.*

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

A) Ταυτότητες μαθητών και εκπαιδευτικού: Το παρόν σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Στ' τάξης του Δημοτικού και επιδιώκει να αναδείξει την ιδιαίτερη σχέση των παιδιών με το ποδήλατό τους, μέσα από μια ποικιλία δραστηριοτήτων.

Β) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν βασική εξοικείωση με τη χρήση του Η/Υ και ειδικότερα με τη χρήση των εξής προγραμμάτων: επεξεργαστής κειμένου, φυλλομετρητές, μηχανές αναζήτησης, λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και, πριν από την εφαρμογή του σεναρίου, να επισκεφτεί όλους τους προτεινόμενους ιστότοπους, προκειμένου να ελέγξει ότι είναι ενεργοί.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου. Για την εφαρμογή του απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών, σύνδεσή τους με το διαδίκτυο και βιντεοπροβολέας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ποδήλατο, από τότε που ήμασταν εμείς παιδιά, μέχρι και τους σημερινούς πιτσιρικάδες, είναι ένα δώρο – όνειρο που για κάποιους εκπληρώνεται και για κάποιους άλλους όχι. Η σχέση των παιδιών με το ποδήλατό τους είναι ιδιαίτερη, γι' αυτό και έχει περιγραφεί σε ποιήματα, τραγούδια, ταινίες, πίνακες ζωγραφικής. Με θέμα, λοιπόν, το ποδήλατο ποικίλες δραστηριότητες θα δώσουν την αφορμή για την επίτευξη γλωσσικών στόχων μέσω δραστηριοτήτων, όπως: ανάλυση ποιήματος,

συγγραφή ιστορίας με αφορμή έναν πίνακα ζωγραφικής, περιγραφή συναισθημάτων για το ποδήλατο με αφορμή σχετική ταινία, κ.ά.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο παρόν σενάριο γίνεται προσπάθεια αξιοποίησης της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαιδευτική πράξη. Η αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαιδευτική πράξη αποτελεί μια μέθοδο, η οποία στηρίζεται στη συστηματική παρατήρηση έργων τέχνης (ζωγραφική, κινηματογράφος, ποίηση) στο πλαίσιο της εκπαίδευσης (Κόκκος 2009: 1). Η παραπάνω μέθοδος υιοθετεί και στηρίζεται στις απόψεις μεγάλων στοχαστών. Ειδικότερα, υποστηρίζεται ότι:

- Μέσω της αισθητικής εμπειρίας ενεργοποιείται το παραμελημένο δεξιό ημισφαίριο, διευκολύνεται η ολιστική και διαισθητική αντίληψη των καταστάσεων και ενισχύεται ο κριτικός στοχασμός επάνω στις αντιλήψεις που έχουμε για την κοινωνική πραγματικότητα (στοχαστές του Palo Alto).
- Η αισθητική εμπειρία είναι σκόπιμο να αποτελεί ένα από τα κεντρικά στοιχεία κάθε εκπαιδευτικής διεργασίας (Dewey, Efland, Gardner, Green, και του Harvard Graduate School of Education).
- Η ολιστική διερεύνηση ενός ζητήματος μέσω της επαφής των συμμετεχόντων με πολλαπλές αισθητικές εμπειρίες ενισχύει καταλυτικά τη μαθησιακή διεργασία (Freire).
- Μέσω της συστηματικής παρατήρησης έργων τέχνης, καλλιεργείται κριτική-στοχαστική διάθεση απέναντι στα γεγονότα (Perkins στο Κόκκος 2011: 82).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το παρόν σενάριο οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για το ποδήλατο και την ιστορία του.

- Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τη σωστή και ασφαλή χρήση του ποδηλάτου.
- Να ανακαλύψουν τις ποικίλες χρήσεις του ποδηλάτου.
- Να έρθουν σε επαφή με πίνακες ζωγραφικής.
- Να εκτιμούν και να απολαμβάνουν αισθητικά τα έργα τέχνης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Με το παρόν σενάριο οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να ασκηθούν στην ακρόαση και στον προφορικό λόγο.
- Να εξοικειωθούν διαισθητικά με τον ποιητικό λόγο.
- Να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ο ποιητής χρησιμοποιεί τα γλωσσικά μέσα, για να προκαλέσει τις εντυπώσεις που θέλει.
- Να κατανοήσουν και να σχολιάσουν το περιεχόμενο, το νόημα, το μήνυμα ενός ποιήματος και να το ερμηνεύσουν.
- Να αξιοποιήσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες και τις προϋπάρχουσες γνώσεις για την παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου, αλλά και να διευρύνουν τη γλωσσική και γνωστική τους ικανότητα.
- Να εντοπίσουν τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου και να κατανοήσουν το περιεχόμενό του.
- Να γράψουν μία ιστορία με αφορμή έναν πίνακα ζωγραφικής.
- Να περιγράψουν προφορικά ένα ποδήλατο από εικόνα που τους δίνεται.
- Να επιλέγουν έναν πίνακα ζωγραφικής και να αιτιολογούν την επιλογή τους.

Γραμματισμοί

- Να δομούν έναν εννοιολογικό χάρτη.
- Να αναζητούν πληροφορίες που χρειάζονται για μια εργασία τους σε μηχανή αναζήτησης.
- Να αντιγράφουν και να επικολλούν ένα κείμενο από το διαδίκτυο.
- Να γράφουν κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες μέσα από τις οποίες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν την αξία της συνεργασίας, να συνεισφέρουν στους σκοπούς της ομάδας και αποκτούν δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του σεναρίου μπορεί να αποτελέσει η 1^η ενότητα του σχολικού βιβλίου «Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού» με τίτλο *Ταξίδια – τόποι – μεταφορικά μέσα* (α΄ τεύχος, σ. 8-22). Το σενάριο συσχετίζεται και με την ενότητα 15 του σχολικού βιβλίου «Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού» (γ΄ τεύχος, σ. 40) με τίτλο *Κινηματογράφος - Θέατρο*, καθώς, επίσης, και με την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος (5 Ιουνίου). Σκοπός του σεναρίου είναι, κυρίως, η ανάδειξη της ιδιαίτερης σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στα παιδιά και στο ποδήλατό τους, η ευαισθητοποίησή τους σε θέματα ασφάλειας και ο προβληματισμός τους όσον αφορά στη χρήση του. Το παραγόμενο υλικό από τις δραστηριότητες που θα υλοποιηθούν θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Οι στόχοι του σεναρίου καθώς και οι δραστηριότητες οι οποίες προτείνονται για την επίτευξή τους περιλαμβάνονται στο [Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της ελληνικής γλώσσας](#). Ειδικότερα, το Α.Π.Σ. εντάσσει δραστηριότητες όπως η επαφή με έργα τέχνης και καλλιτεχνικές δημιουργίες με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της προφορικής έκφρασης (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003: 20), η σύνδεση έργων της λογοτεχνίας με τη ζωγραφική, τη μουσική και άλλες μορφές τέχνης με σκοπό την καλλιέργεια του συναισθήματος, καθώς και τον προβληματισμό-διάλογο πάνω σε ποικίλα θέματα (ό.π.: 44), η χρήση των Τ.Π.Ε. με στόχο την ευχέρεια πρόσβασης σε πληροφορίες που παρέχονται μέσω του διαδικτύου (ό.π.: 18).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο χρησιμοποιούνται λογισμικά γενικής χρήσης και το διαδίκτυο.

Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται:

- 1) Ο επεξεργαστής κειμένου, για την παραγωγή κειμένων ποιοτικά διαφορετικών από αυτά που παράγονται με τον συμβατικό τρόπο, αφού στο εννοιολογικό επίπεδο η επεξεργασία κειμένου συνιστά μία νέα μέθοδο γραφής, η οποία δείχνει την εξέλιξη στη γραφή και τον αναστοχασμό (Κόμης & άλ. 2011: 70).
- 2) Το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης, με τη βοήθεια του οποίου οι μαθητές δημιουργούν γραφικές αναπαραστάσεις οργανώνοντας το περιεχόμενο μιας ιδέας, μιας έννοιας κλπ. διευκολύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη διερεύνηση και την κατανόησή τους (Μικρόπουλος 2006:115).
- 3) Το διαδίκτυο, ως χώρος αναζήτησης πληροφοριών, που συντελείται μέσα σε ένα συγκεκριμένο σχολικό περιβάλλον, με σκοπό τη διδακτική αξιοποίηση των πληροφοριών (Δαγδιλέλης 2013: 93).

Κείμενα

Υλικό από ιστοσελίδες

«[Εσύ και το ποδήλατό σου!](#)», wiki του Παρίση Παπαϊωάννου με συγκεκριμένες διδασκτικές προτάσεις.

«[Ο καλύτερός μου φίλος... το ποδήλατό μου](#)», δημοσίευση του Γιάννης Κ. (μαθητή Γυμνασίου από το Ίλιον), στην ιστοσελίδα <http://www.far-west.gr/> (δημοσιεύθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2013).

«[Πίνακες ζωγραφικής με ποδηλάτ-ισσ-ες](#)», φόρουμ με αναρτήσεις ζωγραφικών πινάκων στην ιστοσελίδα <http://www.podilates.gr/>

«[Το ποδήλατο σε έργα τέχνης](#)», συλλογή πινάκων ζωγραφικής από το <http://www.womenscycling.gr/>

«[Ανακύκλωση ποδηλάτων για καλό σκοπό](#)», άρθρο της Λιάνας Γεωργουλοπούλου στο <http://www.flowmagazine.gr/> (δημοσιεύθηκε στις 27/04/2012).

Βίντεο - τραγούδια

«[Το καναρινί ποδήλατο](#)», ταινία του Δημήτρη Σταύρακα, 1999.

«[Η ποδηλάτισσα](#)», βίντεο με ζωγραφίες από τη Στ' τάξη του Δημοτικού Σχολείου Ελεούσας Ιωαννίνων, σε συνοδεία του τραγουδιού «Ποδηλάτισσα», στίχοι: Οδυσσέας Ελύτης, μουσική: Μιχάλης Τρανουδάκης.

«[Το ποδήλατο](#)», τραγούδι, στίχοι: Άρης Δαβαράκης, Μουσική: Χρήστος Νικολόπουλος

«[THE POWER OF BICYCLES](#)», βίντεο από TheBicycleFactory

«[Bicycles for Humanity](#)», βίντεο από <http://www.bicycles-for-humanity.org/>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η, 2η & 3η διδακτική ώρα (εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια στο εργαστήριο)

Με αφορμή την 1η ενότητα του βιβλίου «Γλώσσα Στ' Δημοτικού» με τίτλο [Ταξίδια – τόποι – μεταφορικά μέσα](#) (α' τεύχος, σ. 8-22)θα υλοποιήσουμε δραστηριότητες με θεματικό άξονα το ποδήλατο ενώ το παραγόμενο υλικό (τον εννοιολογικό χάρτη – [1ο Φύλλο εργασίας](#), το κείμενο με τίτλο «Το ποδήλατό μου» - [2ο Φύλλο εργασίας](#), τους πίνακες με θέμα το ποδήλατο - [3ο Φύλλο εργασίας](#), την ιστορία με αφορμή έναν πίνακα ζωγραφικής - [3ο Φύλλο εργασίας](#) και την ιστορία με θέμα «Το ταξίδι ενός παλιού ποδηλάτου» - [4ο Φύλλο εργασίας](#)) θα το αναρτήσουμε στην ιστοσελίδα του σχολείου μας για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος στις 5 Ιουνίου.

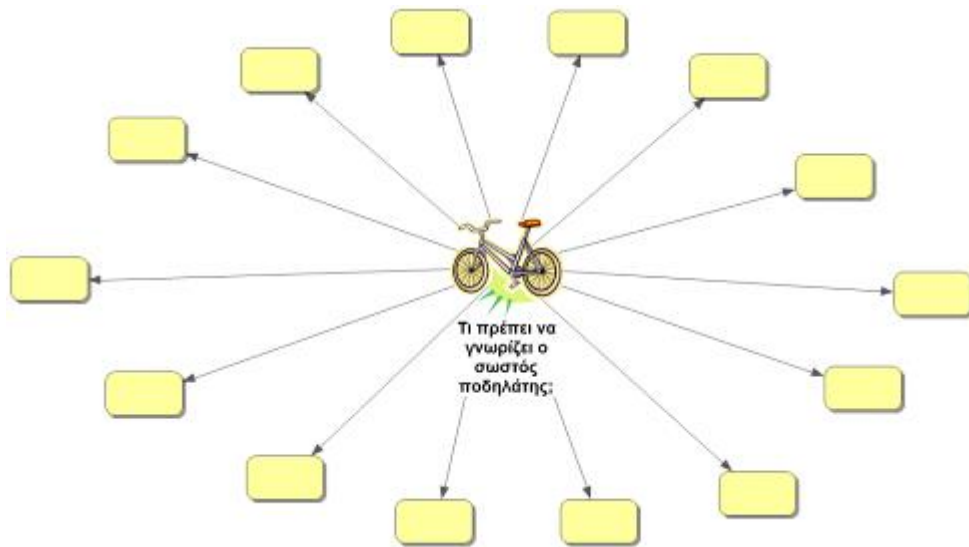
Ακολουθώντας τις οδηγίες του [1ου Φύλλου εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE1.docx») ακούμε το μελοποιημένο ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη «[Η ποδηλάτισσα](#)» και αναζητούμε τους στίχους του στη μηχανή αναζήτησης [Google](#). Κάποιοι μαθητές μπορούν να διαβάσουν το ποίημα στην ολομέλεια και στη συνέχεια να συζητήσουμε γι' αυτό. Ενδεικτικές ερωτήσεις που μπορούν να τεθούν είναι:

- Ποιο είναι το θέμα του ποιήματος;
- Τι συνέβη στην ποδηλάτισσα; Από πού φαίνεται;

- Ποιο είναι το νόημα των δύο τελευταίων στροφών;
- Πώς καταλαβαίνετε τη φράση «...στους ουρανούς άναψαν τα φανάρια τους»;
- Εσείς είχατε ή είδατε κάποιο ατύχημα με ποδήλατο; Περιγράψτε το.

Μόλις ολοκληρωθεί η προηγούμενη δραστηριότητα, καταγράφουμε σε έναν εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια «Τι πρέπει να γνωρίζει ο σωστός ποδηλάτης;», όλες τις γνώσεις που έχουμε για την ασφάλειά μας ως ποδηλάτες (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «sostos_podilatis.isf»).

Με τον τρόπο αυτό ανιχνεύουμε τις προηγούμενες γνώσεις των παιδιών για το θέμα. Στη συνέχεια, μεταβαίνουμε στην αρχική σελίδα του ιστότοπου «[Εσύ και το ποδήλατό σου!](#)», στην οποία βρίσκουμε κάποιες βασικές πληροφορίες για το ποδήλατο (ορισμό, εφευρέτης, το ποδήλατο στην Ελλάδα, ετυμολογία της λέξης) και στη σελίδα [Διδακτικές προτάσεις](#), όπου βρίσκουμε χρήσιμες πληροφορίες για το πώς οδηγώ, πώς μεταφέρω αντικείμενα, ποιος πρέπει να είναι ο εξοπλισμός μου κλπ. Οι μαθητές χωρίζονται σε 5 ομάδες, μελετούν τις προτάσεις και με τις γνώσεις που αποκτούν συμπληρώνουν τον αρχικό εννοιολογικό τους χάρτη.

4η, 5η & 6η διδακτική ώρα (εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια στο εργαστήριο πληροφορικής)

Το δεύτερο τρίωρο του σεναρίου εργαζόμαστε στο [2ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE2.docx») και αρχικά διαβάζουμε την υπόθεση της ταινίας «[Το καναρινί ποδήλατο](#)» στο βιβλίο «Γλώσσα Στ΄ Δημοτικού» (γ΄ τεύχος, ενότητα 15, σ. 40). Στη συνέχεια, παρακολουθούμε αποσπάσματα από την [ταινία](#) που δείχνουν τη σχέση του παιδιού με το ποδήλατό του. Συγκεκριμένα βλέπουμε τα παρακάτω κομμάτια και ζητούμε από τους μαθητές τα εξής:

- Απόσπασμα 21.01 – 21.17: Να παρατηρήσετε προσεκτικά και να περιγράψετε το ποδήλατο του Λευτέρη.
- Απόσπασμα 24.00 – 25.00: Ποια είναι η ιστορία του ποδηλάτου του;
- Απόσπασμα 44.02 – 47.00: (ο Λευτέρης διηγείται πώς χάλασε το ποδήλατό του). Ποια είναι τα συναισθήματά του; Τι σας έκανε εντύπωση από τις σκηνές που παρακολουθήσατε;

Αμέσως μετά βλέπουμε το βίντεο κλιπ του τραγουδιού «[Το ποδήλατο](#)» (των Α. Δαβαράκη & Χ. Νικολόπουλου) στο YouTube. Στην επιλογή *Δείτε περισσότερα* διαβάζουμε τους στίχους του και θέτουμε τις ερωτήσεις:

- Ποιος είναι ο σκοπός του τραγουδιού; Ποιο μήνυμα θέλει να μας μεταδώσει;
- Ποια είναι η ηλικία του προσώπου που «αφηγείται»;
- Ποιες στιγμές της ζωής του αγγίζει και με τι τις συνδέει;
- Πώς καταλαβαίνετε τη φράση «Τα ποδήλατά μας, όπως και τα όνειρά μας, ξέρουν από ανηφοριές».

Τέλος, διαβάζουμε το άρθρο ενός μαθητή για το ποδήλατό του με τίτλο «[Ο καλύτερός μου φίλος... το ποδήλατό μου](#)» και γράφουμε κι εμείς με τη σειρά μας τις σκέψεις και τα συναισθήματά μας σχετικά με το δικό μας ποδήλατο.

7η και 8η διδακτική ώρα (εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια στο εργαστήριο πληροφορικής)

Το επόμενο διδακτικό δίωρο δίνεται το [3ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE3.docx») και ακολουθώντας το θα βρούμε πίνακες

ζωγραφικής με θέμα το ποδήλατο και θα προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε τον τρόπο με τον οποίο οι ζωγράφοι αποτύπωσαν στον καμβά τους τη σχέση τους με το ποδήλατό τους. Για τον σκοπό αυτό μεταβαίνουμε στην ιστοσελίδα «[Πίνακες ζωγραφικής με ποδηλάτ-ισσ-ες](#)», έναν χώρο για τους φίλους του ποδηλάτου, και στην ιστοσελίδα «[Το ποδήλατο σε έργα τέχνης](#)». Από τους αναρτημένους πίνακες των μελών η κάθε ομάδα επιλέγει έναν πίνακα που της αρέσει, τον παρουσιάζει στην ολομέλεια και εξηγεί τα κριτήρια επιλογής της. Τέλος, οι ομάδες επιλέγουν έναν από τους πίνακες και, εμπνεόμενοι από αυτόν, γράφουν μια ιστορία.

9η και 10η διδακτική ώρα (εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια στο εργαστήριο πληροφορικής)

Το τελευταίο διδακτικό δίωρο, αφού έχουμε γνωρίσει το ποδήλατο μέσα από διάφορες μορφές τέχνης και έχουμε συζητήσει για την ιδιαίτερη σχέση που υπάρχει ανάμεσα σε αυτό και στα παιδιά, γράφουμε στον πίνακα τη λέξη «ποδήλατο» και ζητάμε από τους μαθητές μας με τη μέθοδο του καταγισμού ιδεών να μας πουν όλες τις λέξεις ή φράσεις που τους έρχονται στο μυαλό συνειρμικά και σχετίζονται με αυτό. Αναμένουμε να συσχετίσουμε τη λέξη με το παιχνίδι, την άθληση, τα μεταφορικά μέσα, την οικολογία, το περιβάλλον, την οικονομία, την αθωότητα (συμβολικά) κλπ. ([4ο Φύλλο εργασίας](#), βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE4.docx»).

Στη συνέχεια, παρακολουθούμε ένα [βίντεο](#), στο οποίο περιγράφεται με εικόνες ο δρόμος που ακολουθούν τα εγκαταλελειμμένα ποδήλατα των αναπτυγμένων χωρών και ζητάμε από τους μαθητές να το σχολιάσουν. Ενδεικτικές ερωτήσεις μπορεί να είναι:

- Ποιο είναι το θέμα του βίντεο;
- Περιγράψτε με λίγα λόγια τον δρόμο που ακολουθεί ένα παλιό ποδήλατο.
- Ποια είναι η γνώμη σας γι' αυτήν τη δράση;
- Θα συμμετείχατε κι εσείς σε κάτι τέτοιο και γιατί;

Για να ενημερωθούμε περισσότερο για τη δράση αυτή μεταβαίνουμε στην [ιστοσελίδα](#), όπου διαβάζουμε ένα άρθρο για το project «Re-Cycle» που υλοποιείται στην Αγγλία. Ακολουθεί συζήτηση στην ολομέλεια με στόχο να γνωστοποιηθεί η δυνατότητα «ανακύκλωσης» και επαναχρησιμοποίησης ενός παλιού ποδήλατου, δίνοντάς του μια δεύτερη ευκαιρία. Αμέσως μετά παρακολουθούμε ακόμη ένα [βίντεο](#), το οποίο παρουσιάζει τη «δύναμη» των ποδηλάτων στην Αφρική και ανακαλύπτουμε μέσα από ερωτήσεις διερεύνησης ότι το ποδήλατο μπορεί να είναι κάτι παραπάνω από αυτό που έχουμε συνηθίσει. Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Σε ποια χώρα βρισκόμαστε;
  - Πώς χρησιμοποιείται το ποδήλατο στο βίντεο; Γιατί;
  - Ποιες διαφορές εντοπίζετε στη χρήση του σε σχέση με τη χώρα σας;
  - Θα χρησιμοποιούσατε κι εσείς το ποδήλατό σας με τέτοιον τρόπο και γιατί;
- Στο τέλος, γράφουμε μια ιστορία με θέμα «Το ταξίδι ενός παλιού ποδήλατου».

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στο YouTube για να δείτε και να ακούσετε το μελοποιημένο ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη «[Η ποδηλάτισσα](#)».
2. Να αναζητήσετε τους στίχους του ποιήματος στη μηχανή αναζήτησης [Google](#), να τους αντιγράψετε και να τους επικολλήσετε στο παρακάτω πλαίσιο.

3. Να το διαβάσετε στην τάξη και να προσπαθήσετε να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:
  - Ποιο είναι το θέμα του ποιήματος;
  - Τι συνέβη στην ποδηλάτισσα; Από πού φαίνεται;
  - Ποιο είναι το νόημα των δύο τελευταίων στροφών;
  - Πώς καταλαβαίνετε τη φράση «...στους ουρανούς άναψαν τα φανάρια τους».
  - Εσείς είχατε ή είδατε κάποιο ατύχημα με ποδήλατο; Περιγράψτε το.
4. Να καταγράψετε στον εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια «Τι πρέπει να γνωρίζει ο σωστός ποδηλάτης;» όλες τις γνώσεις που έχετε για την ασφάλειά σας ως ποδηλάτες.
5. Να μεταβείτε στην αρχική σελίδα της ιστοσελίδας «[Εσύ και το ποδήλατό σου!](#)», στην οποία θα βρείτε κάποιες βασικές πληροφορίες για το ποδήλατο (Ορισμό, Εφευρέτης, Το ποδήλατο στην Ελλάδα, Ετυμολογία της λέξης).

6. Να μεταβείτε στη σελίδα [Διδακτικές προτάσεις](#), όπου θα βρείτε χρήσιμες πληροφορίες για το πώς οδηγώ το ποδήλατο, πώς μεταφέρω αντικείμενα, ποιος πρέπει να είναι ο εξοπλισμός μου κ.λπ.
7. Να χωριστείτε σε 5 ομάδες και να μελετήσετε τις προτάσεις των παραπάνω ιστοσελίδων.
8. Να μεταβείτε στον αρχικό εννοιολογικό χάρτη και να τον συμπληρώσετε σύμφωνα με αυτά που μόλις μελετήσατε.

2ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στο γ' τεύχος της Γλώσσας της ΣΤ' (ενότητα 15, σ. 40) και να διαβάσετε την υπόθεση της ταινίας «[Το καναρινί ποδήλατο](#)».
2. Να παρακολουθήσετε αποσπάσματα από την παραπάνω [ταινία](#), που δείχνουν τη σχέση του παιδιού με το ποδήλατό του. Συγκεκριμένα, να παρακολουθήσετε τα παρακάτω αποσπάσματα και να απαντήσετε στις ερωτήσεις:
  - 21.01 – 21.17: Να παρατηρήσετε προσεκτικά και να περιγράψετε το ποδήλατο του Λευτέρη.
  - 24.00 – 25.00: Ποια είναι η ιστορία του ποδηλάτου του;
  - 44.02 – 47.00: (ο Λευτέρης διηγείται πώς χάλασε το ποδήλατό του). Ποια είναι τα συναισθήματά του; Τι σας έκανε εντύπωση από τις σκηνές που παρακολουθήσατε;
3. Να μεταβείτε στο YouTube, για να δείτε και να ακούσετε το βίντεο κλιπ του τραγουδιού «[Το ποδήλατο](#)» (των Ά. Δαβαράκη & Χ. Νικολόπουλου).
4. Στην επιλογή [Δείτε περισσότερα](#) να διαβάσετε τους στίχους του και να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:
  - Ποιος είναι ο σκοπός του τραγουδιού; Ποιο μήνυμα θέλει να μας μεταδώσει;
  - Ποια είναι η ηλικία του προσώπου που «αφηγείται»;
  - Ποιες στιγμές της ζωής του αγγίζει και με τι τις συνδέει;
  - Πώς καταλαβαίνετε τη φράση «Τα ποδήλατά μας, όπως και τα όνειρά μας, ξέρουν από ανηφορίες».

5. Να διαβάσετε το άρθρο ενός μαθητή για το ποδήλατό του με τίτλο [«Ο καλύτερός μου φίλος... το ποδήλατό μου»](#).
6. Να γράψετε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας σχετικά με το δικό σας ποδήλατο.

Το ποδήλατό μου...

3ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στην ιστοσελίδα «[Πίνακες ζωγραφικής με ποδηλάτ-ισσ-ες](#)», έναν χώρο για τους φίλους του ποδηλάτου.
2. Να μεταβείτε επίσης στην ιστοσελίδα «[Το ποδήλατο σε έργα τέχνης](#)», όπου θα δείτε πώς αποτύπωσαν οι ζωγράφοι το ποδήλατο στα έργα τέχνης τους.
3. Η κάθε ομάδα να επιλέξει τον πίνακα της αρεσκείας της και να τον παρουσιάσει στην ολομέλεια. Εξηγήστε με ποια κριτήρια κάνατε την επιλογή σας.
4. Να επιλέξετε έναν από τους πίνακες και, εμπνεόμενοι από αυτόν, να γράψετε μια ιστορία. Ερωτήσεις που θα σας βοηθήσουν, είναι:
  - Τι βλέπω στον πίνακα; (πού, πότε, ποιοι, τι).
  - Τι μπορεί να έγινε πριν;
  - Τι θα ακολουθήσει;

4ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να καταγράψετε στον πίνακα όλες τις λέξεις ή φράσεις που σας έρχονται στο μυαλό συνειρμικά και σχετίζονται με τη λέξη «ποδήλατο».
2. Να μεταβείτε στο YouTube για να παρακολουθήσετε ένα [βίντεο](#), στο οποίο περιγράφεται με εικόνες ο δρόμος που ακολουθούν τα εγκαταλελειμμένα ποδήλατα. Προσπαθήστε να απαντήσετε στις ερωτήσεις:
  - Ποιο είναι το θέμα του βίντεο;
  - Περιγράψτε με λίγα λόγια τον δρόμο που ακολουθεί ένα παλιό ποδήλατο.
  - Ποια είναι η γνώμη σας γι' αυτήν τη δράση;
  - Θα συμμετείχατε κι εσείς σε κάτι τέτοιο και γιατί;
3. Να μεταβείτε στην [ιστοσελίδα](#) για να ενημερωθείτε περισσότερο για τη δράση αυτή.
4. Συζητήσετε στην ολομέλεια της τάξης για τη δυνατότητα «ανακύκλωσης» και επαναχρησιμοποίησης ενός παλιού ποδήλατου, για το πώς μπορείτε να του δώσετε μια δεύτερη ευκαιρία, με αφορμή το βίντεο που παρακολουθήσατε, απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις:
  - Σε ποια χώρα βρισκόμαστε;
  - Πώς χρησιμοποιείται το ποδήλατο στο βίντεο; Γιατί;
  - Ποιες διαφορές εντοπίζετε στη χρήση του σε σχέση με τη χώρα σας;
  - Θα χρησιμοποιούσατε κι εσείς το ποδήλατό σας με τέτοιον τρόπο και γιατί;
5. Να γράψετε μια ιστορία με θέμα «Το ταξίδι ενός παλιού ποδήλατου».

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Υλοποίηση των προτάσεων που προτείνονται στην ιστοσελίδα [Διδακτικές προτάσεις](#), στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης – Αγωγή Υγείας.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το θέμα του σεναρίου είναι πολύ αγαπητό στα παιδιά και αναμένεται να τους αρέσει και να τους ενεργοποιήσει για να συμμετέχουν στις δραστηριότητες. Το σενάριο χρησιμοποιεί απλά εργαλεία των Τ.Π.Ε. και το διαδίκτυο και γι' αυτόν τον λόγο δε φαίνεται ότι θα δυσκολέψει τους μαθητές στην εργασία τους.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαγδιλέλης, Β., & άλ. 2013. *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. Τεύχος 1: Γενικό Μέρος. Γ' έκδοση. Αναθεωρημένη και εμπλουτισμένη. Πάτρα: Υ.Π.Θ.Π.Α., Ι.Τ.Υ.Ε. 'ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ'.

Κόκκος, Α. 2009. Μέθοδος αξιοποίησης της Τέχνης στην εκπαιδευτική πράξη. *1^ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συνέδριο Τέχνης & Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης 29-31 Μαΐου 2009. Η Τέχνη ως εργαλείο εκπαίδευσης για το περιβάλλον. Παιδαγωγικές/Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις για το Δάσος/Δέντρο & την Ανακύκλωση*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

http://edu4adults.blogspot.gr/2010/09/blog-post_4346.html#axzz2Ye7jotGq

[10.07.2013].

Κόκκος, Α. 2011. *Παράλληλα Κείμενα για τη θεματική ενότητα Σύγχρονες Προσεγγίσεις στην Εκπαίδευση Ενηλίκων – ΕΚΕ 52*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Κόμης, Β. & άλ. 2011. *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. Τεύχος 2Α: Κλάδος ΠΕ70. Β' έκδοση. Αναθεωρημένη & Εμπλουτισμένη. Πάτρα: Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ., Ε.Α.Ι.Τ.Υ.

Μικρόπουλος, Τ. 2006. *Ο Υπολογιστής ως Γνωστικό Εργαλείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip [10.07.2013].